

Prof. dr hab. Iwona Sagan
Uniwersytet Gdański

Recenzja
dorobku naukowego, dydaktycznego oraz organizacyjnego
dr Katarzyny Marii Przybyły
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna wykonana na wniosek
Rady Doskonałości Naukowej i uchwały Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-
Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

1. Podstawa formalna recenzji

Recenzję wykonałam na podstawie pisma Przewodniczącego Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna zawierającego informację o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Katarzyny Marii Przybyły wszczętym decyzją Rady Doskonałości Naukowej. Otrzymałam w formie elektronicznej i papierowej dokumentację obejmującą:

1. kopię dyplomu stwierdzającego posiadanie stopnia naukowego doktora nauk o Ziemi w zakresie geografii;
2. autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych w języku polskim;
3. wykaz osiągnięć naukowych; dydaktycznych i organizacyjnych;
4. dane osobowe;
5. monografię naukową pt. „Zróżnicowanie i zmiany poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego miast z regionalną funkcją administracyjną w Polsce” przedłożoną do oceny jako osiągnięcie naukowe.

2. Ogólna charakterystyka habilitanta

Edukacja Dr Katarzyny Przybyły od poziomu szkoły średniej była ukierunkowana na specjalizację w zakresie ekonomii. Ukończyła Liceum Ekonomiczne w Jeleniej Górze w zakresie rachunkowości, a następnie kontynuowała edukację o profilu ekonomicznym w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. W 2000 roku uzyskała na tej uczelni magisterium na

podstawie pracy o tematyce z zakresu problematyki ubezpieczeń komunikacyjnych, która wynikała z tematyki specjalizacji obranej na studiach, a mianowicie bankowości i ubezpieczeń. W roku 2009 na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu Kandydatka obroniła pracę doktorską zatytułowaną „Wpływ Specjalnych Stref Ekonomicznych na kształtowanie się bazy ekonomicznej miast na przykładzie Dolnego Śląska”, której promotorem był dr hab. Ryszard Broł, prof. nadzw. UE zaś recenzentami prof. dr hab. Krystian Heffner oraz dr hab. Stanisław Korenik, prof. nadzw. UE we Wrocławiu. Tym samym uzyskała tytuł doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii. W tym też roku została zatrudniona na stanowisku asystenta w Katedrze Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, w której to jednostce po dwóch latach awansowała na stanowisko adiunkta. Obecnie Habilitantka kontynuuje pracę w tej samej jednostce Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

3. Ocena osiągnięcia naukowego

Dr Katarzyna Przybyła przedstawiła jako osiągnięcie naukowe monografię pt. **Zróżnicowanie i zmiany poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego miast z regionalną funkcją administracyjną w Polsce**, wydaną w 2022 roku przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu w ramach serii wydawniczej „Monografie” z numerem tomu 236. Recenzentami wydawniczymi byli prof. dr hab. Krystian Heffner z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz prof. dr hab. Tadeusz Marszał z Uniwersytetu Łódzkiego.

Monografia liczy 170 stron i składa się z sześciu rozdziałów oraz Wstępu i Zakończenia. Rozdział pierwszy monografii ma charakter teoretyczny i dotyczy znaczenia funkcji administracyjnej w rozwoju miast. Poczynając od rozdziału drugiego Autorka omawia przemiany społeczno-gospodarcze badanego zbioru 49 miast, w ramach którego wyróżnia 18 miast pełniących aktualnie funkcje administracyjne i 31 byłych miast wojewódzkich. Analiza dynamiki zmian w rozwoju badanych miast została przeprowadzona w czterech wymiarach: zmian struktury funkcjonalnej, dynamiki przekształceń rynków pracy, poziomu życia mieszkańców oraz poziomu aktywności inwestycyjnej miast. Rozdział szósty monografii to autorska ocena zmian poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w badanych miastach.

Zasadniczym celem podjętego przez Autorkę badania była identyfikacja tempa i kierunków rozwoju miast, które w 1998 roku utraciły funkcje stolic regionalnych w wyniku terytorialno-administracyjnej reformy kraju. Struktura i tempo rozwoju obecnych stolic regionalnych stanowiły poziom odniesienia w interpretacji sytuacji miast, które utraciły tę

funkcję administracyjną. W kontekście zakresu badania tytuł pracy jest nieadekwatny, bowiem Autorka analizuje sytuację zarówno miast z regionalną funkcją administracyjną jak i byłych miast z regionalną funkcją administracyjną. Tytuł zatem powinien nawiązywać do wpływu, znaczenia bądź roli regionalnej funkcji administracyjnej w zróżnicowaniu i zmianach poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego.

W dążeniu do realizacji podjętego celu Autorka sformułowała cztery hipotezy badawcze. Wszystkie hipotezy dotyczą założenia, iż badane parametry, czyli poziom, kierunki oraz dynamika zmian w strukturze funkcjonalnej, strukturze zatrudnienia, poziomie życia oraz aktywności inwestycyjnej obecnych i byłych miast wojewódzkich są odmienne. Trudno uznać postawienie tego typu hipotez za poznawczo istotne. Ze względu na idiosynkratyczną naturę świata zjawisk społeczno-ekonomicznych dowolnie wybrane do analizy stany i procesy obserwowane w jednostkowych przypadkach lub w ich zbiorach nie będą identyczne i będą się między sobą różniły. Hipoteza w tym wypadku winna odwoływać się do założonego stopnia nasilenia różnic, ich charakteru i istotności lub nieistotności. Aprioryczne uznanie prawdziwości twierdzeń postawionych jako hipotezy badawcze wynika bowiem z odmienności cech porównywanych miast, dalece wykraczającej poza posiadanie lub brak regionalnej funkcji administracyjnej. Statystyki opisujące różnice pomiędzy nimi wynikają co najmniej w równym stopniu z wielkości miast, posiadanego kapitału ludzkiego i społecznego, z usytuowania w strukturze systemu osadniczego, z historycznie zakorzenionych tradycji gospodarczych, z położenia geograficznego i wynikających z niego warunków środowiskowych, co z posiadania lub nie posiadania funkcji administracyjnej stolicy regionu. W interpretacjach Autorka odwołuje się do tych uwarunkowań, jednak nie znajdują one odzwierciedlenia w koncepcji teoretycznej pracy.

W toku analizy Autorka stwierdza, że już w momencie zmiany administracyjnej obecne stolice województw były na wyraźnie wyższym poziomie skali rozwoju niż miasta, które te funkcje utraciły podkreślając, że nie przypadkiem te a nie inne miasta pozostały z funkcją centralną. W monografii brakuje analiz porównawczych dynamiki i kierunków zmian w badanych zbiorach miast w okresie gdy wszystkie 49 pełniło funkcje stolic regionalnych. Porównanie dynamik rozwoju w poprzedniemu i aktualnym okresie dostarczyłoby materiału referencyjnego do weryfikacji zasadniczej hipotezy badania, która nie została explicite sformułowana, a która stanowi domyślne założenie i tło analizy, iż utrata funkcji administracyjnej w sposób krytyczny wpłynęła na zmianę trajektorii rozwoju miast. Wykorzystane w analizie statystycznej przekroje czasowe dotyczą okresu po zmianie podziału administracyjnego kraju. Wsparciem dla wniosku byłyby porównanie kierunków i

dynamiki rozwoju miast pozbawionych funkcji stolic administracyjnych z miastami tego samego rzędu w systemie osadniczym, które nigdy tej roli nie pełniły. Tego typu analiza porównawcza pozwoliłaby oszacować, na ile utrata funkcji faktycznie wpłynęła na zmianę rozwoju miasta i była punktem zwrotnym na ścieżce rozwoju miasta w referencji do średniej dynamiki rozwoju miast tej samej rangi, dysponujących porównywalnym potencjałem demograficznym.

Podjęty w opracowanej monografii temat posiada bogaty dorobek badawczy i publikacyjny w polskiej literaturze. Kolejna próba zmierzenia się z tematem winna zatem wykroczyć poza istniejące już interpretacje i wносить nowe badawczo elementy. Przedłożona do oceny rozprawa nie wnosi wartości dodanej w wymiarze teoretycznym. W jej centrum jest analiza statystyczna, która jednak nie ma cech krytycznej weryfikacji ugruntowanych w tematyce koncepcji i uogólnień. Sama Autorka zauważa, że jej badania nawiązują do mocno ugruntowanych studiów w tym temacie. Zatem tym bardziej istotne byłoby postawienie nowych lub z nowej perspektywy ujmujących problem pytań badawczych, odpowiedzi na które stanowiłaby istotny wkład w rozwój podjętego kierunku badań. Dyskusja teoretyczna zawarta w pracy ogranicza się do prezentacji podstawowych teorii rozwoju regionalnego. Brakuje w części teoretycznej szerszej dyskusji na temat związku rozwoju spolaryzowanego z pełnieniem funkcji administracyjnej i wykorzystywania jej w polityce regionalnej krajów.

W autoreferacie Habilitantka zauważa, że wzmocnienie w badanym okresie pozycji obecnych stolic regionów względem byłych miast wojewódzkich jest znacznie bardziej efektem polaryzacyjnego rozwoju kraju, niż samego faktu utracenia funkcji administracyjnej przez te drugie. Jednocześnie przeprowadzone w rozprawie badania nie dają odpowiedzi na pytanie czy obserwowane różnice w poziomach rozwoju miast będących aktualnie stolicami regionów i tych, które tę funkcję utraciły to przede wszystkim wynik zmian w podziale administracyjnym czy polaryzacyjnego rozwoju kraju. Brakuje prób oszacowania, który z procesów i w jakim stopniu doprowadził do powstania obserwowanych różnic. Tak sformułowana teza jest tym trudniejsza do weryfikacji, że badany zbiór miast był w momencie wyjściowym, czyli w 1975 roku już spolaryzowany, co powoduje, że należałoby w statystycznej analizie zneutralizować działanie efektu skali wpływającego na dynamikę procesów rozwoju aby móc stwierdzić, że procesy polaryzacyjne w kraju istotnie przybrały na sile w badanym okresie i to one są powodem wzrostu różnic w zakresie badanych parametrów pomiędzy zbiorami miast. Przykładu złożoności i wieloczynnikowości procesu polaryzacyjnego dostarczają uzyskane w rozprawie wyniki analizy zmian w poziomie życia mieszkańców. Poziom ten wzrósł w badanym okresie w obu grupach miast jednak rósł szybciej

w obecnych stolicach województw. Jednocześnie średnie wynagrodzenie brutto w miastach, które jest niewątpliwie jedną ze składowych poziomów życia mieszkańców, wzrastało w równym tempie w miastach wojewódzkich i w byłych miastach wojewódzkich. Przeczy to tezie, że procesy polaryzacji w rozwoju nasilają się. Co więcej, wyniki analizy wykazały, że cztery miasta postwojewódzkie odnotowały wyższą dynamikę wzrostu poziomu życia niż średnia dynamika obserwowana w grupie miast wojewódzkich, zaś trzy miasta wojewódzkie rozwijały się w tempie wolniejszym niż wynosiła średnia dla wszystkich byłych miast wojewódzkich. Ten przykład złożoności i niejednorodności obserwowanych tendencji zmian wskazuje raczej na ograniczoną lub nieistotną siłę wyjaśniającą fakt posiadania bądź utraty funkcji administracyjnej miasta wojewódzkiego w dynamice badanych procesów. Mimo to, hipoteza trzecia zakładająca, że linia podziału w poziomie życia i jego dynamika zmian przebiega zgodnie z podziałem na obecne i byłe miasta wojewódzkie, została uznana przez Autorkę jako pozytywnie zweryfikowana.

Praca wniosłaby istotny wkład w rozwój podjętej tematyki badawczej i była nowatorska poznawczo gdyby na przykład zostały postawione pytania badawcze o to w jakim stopniu sprawowanie przez ponad 20 lat funkcji stolicy regionu uprzywilejowało badane miasta w stosunku do miast równorzędnych w strukturze osadniczej, które tych funkcji nie sprawowały. Pozwoliłoby to na oszacowanie w porównywalnym zbiorze miast znaczenia posiadania bądź nie funkcji centrum administracyjnego. Inną kwestią poszerzającą wiedzę na temat korzyści wynikających z posiadania funkcji centrum administracyjnego byłaby próba identyfikacji tych cech i kierunków rozwoju miasta w latach 1975 – 1998, które okazały się być krytyczne w przebudowie bazy ekonomicznej miasta i utrzymaniu trwałego rozwoju także po utracie pozycji stolicy regionu. Uzyskane przez Habilitantkę wyniki analizy wskazują, iż niektóre z postwojewódzkich miast nie tylko utrzymały analogiczne jak miasta wojewódzkie tempo rozwoju, ale cechował je nawet bardziej intensywny rozwój, czego przykład został już w recenzji przytoczony. Analiza rozwoju miast postwojewódzkich pod tym kątem posiadałaby także znaczną wartość aplikacyjną, możliwą do wykorzystania w praktyce prowadzenia polityki rozwoju miast.

Habilitantka w autoreferacie uznaje za swoje osiągnięcie wyniki badań, które prowadzą do wniosku, że status administracyjny miasta ma drugorzędne znaczenie dla dynamiki jego społeczno-gospodarczego rozwoju i jest niewystarczającym czynnikiem dynamizującym rozwój. Pomimo przytoczonego stwierdzenia o dominacji tendencji polaryzacyjnych nad faktem utraty funkcji administracyjnej oraz niejednoznaczności uzyskanych wyników analizy statystycznej, trzy z postawionych hipotez zostały zweryfikowane pozytywnie, a jedna

uzyskała częściowe uzasadnienie. Istnieje zatem niezgodność pomiędzy wskazaniem głównego wniosku z badań w autoreferacie a konkluzją rozprawy weryfikującą prawdziwość założonych hipotez zakładających, że kluczem do opisanía odmiennosci procesów zmian w badanych grupach miast jest status administracyjny.

W konkluzjach pracy Autorka stwierdza, że to regionalna funkcja administracyjna podążą za najsilniejszym miastem w regionie. Stwierdzenie to trudno obronić w wymiarze koncepcyjnego uogólnienia wobec doświadczeń regionalnych podziałów terytorialnych w Polsce, które stanowią przedmiot badania Habilitantki. W przeprowadzonym w 1975 roku nowym podziale terytorialnym kraju zdecydowanie słabsze miasta w strukturach osadniczych uprzednio istniejących regionów uzyskały status regionalnych stolic. To podział na regiony uległ zmianie na potrzeby przyznania regionalnej funkcji administracyjnej wybranym miastom II rzędu. Tworzenie struktur terytorialnego podziału kraju i przyznawanie statusu centrum administracyjnego określonym ośrodkom jest działaniem odgórnym, podejmowanym przez nadrzędne struktury zarządzające, a wynikającym z prowadzonej polityki i dążenia do osiągnięcia założonych celów. Prowadzona polityka nie zawsze nawiązuje do logiki i realiów oddolnych, żywiolowo kształtujących się procesów i struktur społeczno-gospodarczego rozwoju kraju.

Omówienie przedłożonej jako główne osiągnięcie Habilitantki monografii zawarte w autoreferacie nie zostało dość starannie przygotowane i jest obarczone błędami. Na przykład brzmienie hipotezy pierwszej nie jest w pełni zgodne z jej brzmieniem w monografii. Innym przykładem jest używanie przez Autorkę określenia „nowe stolice województw” lub „nowe centra regionów”, które jest niewłaściwe, bowiem miasta, do których odnosi się to określenie pełniły funkcje miast wojewódzkich i były centrami regionów także przed zmianą podziału terytorialnego kraju. Są to miasta, które zachowały status miast wojewódzkich.

Przedłożona przez Kandydatkę rozprawa habilitacyjna, zaproponowany sposób ujęcia tematu i zakres badania nie mają cech oryginalnego i nowatorskiego osiągnięcia poznawczego. Tym samym rozprawa nie stanowi znaczącego wkładu w rozwój badań w podjętym temacie. Z tego względu osiągnięcie nie spełnia w stopniu wystarczającym wymagań stawianych rozprawom habilitacyjnym.

4. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego

- **dorobek publikacyjny**

Habilitantka posiada w swym dorobku wypracowanym po uzyskaniu stopnia doktora, poza ocenianą w poprzednim punkcie monografią:

- 1 monografię autorską;
- 7 rozdziałów w monografiach, w tym 4 autorskie i 3 współautorskie;
- 62 artykuły; w tym 22 autorskie i 40 współautorskich;

Miary bibliometryczne dorobku są wysokie. Sumaryczny IF wynosi ponad 31, liczba cytowań w bazach Web of Science i Scopus to odpowiednio 93 i 108 bez autocytowań, natomiast indeks Hirscha 7 i 8.

Szczegółowa, jakościowa analiza dorobku nie daje jednak jednoznacznego obrazu co do znaczącego wkładu Kandydatki w rozwój badań z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej.

Kandydatka ma w swym dorobku 7 rozdziałów w monografiach, z których dwa przygotowała we współautorstwie. Jedna ze wskazanych w dorobku autorskich publikacji ukazała się w Wydawnictwie Siedmioróg, które nie jest wydawnictwem naukowym.

W zestawieniu opublikowanych artykułów dominują publikacje w wydawnictwach ekonomicznych, które stanowią ok. 60% wszystkich artykułów. Spośród 22 artykułów stanowiących samodzielny, autorski dorobek ponad 80% (18 artykułów) to publikacje w czasopiśmie ekonomicznych. Uzasadnieniem tego profilu publikacyjnego jest niewątpliwie fakt, iż tytuły magistra i doktora Kandydatka uzyskała w Akademii, późniejszym Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Jednak oceniana 14-letnia aktywność naukowa po uzyskaniu stopnia doktora jest prowadzona w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomicznej i gospodarka przestrzenna, w której to dyscyplinie Kandydatka aplikuje o promocję naukową. Zdecydowanie brakuje autorskich artykułów w uznanych czasopiśmie w tym obszarze badawczym, świadczących o samodzielności naukowej Kandydatki.

Wobec znacznej liczebności polskiego dorobku publikacyjnego zwraca uwagę jego lokalność w wymiarze wydawniczym. Dominują artykuły opublikowane w Pracach Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i innych wydawnictwach wrocławskich. Autorka ma ich 14, z tego aż 11 składa się na indywidualny dorobek Habilitantki. Prace Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego to kolejne 7 publikacji, dwa artykuły zostały opublikowane w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach i cztery w Uniwersytecie Opolskim. Na dorobek krajowy składają się też cztery publikacje w Stowarzyszeniu Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich oraz w ministerialnych wydawnictwach branżowych. Zdecydowanie brakuje w dorobku artykułów opublikowanych w ogólnopolskich czasopiśmie z dziedziny.

Autorka posiada znaczną liczbę artykułów opublikowanych w czasopiśmie zagranicznych. Jest ich ponad 20. W międzynarodowym dorobku na podkreślenie zasługuje

opublikowany w czasopiśmie Cities współautorski artykuł, którego tematyka nawiązuje do tematu badań podjętych w monografii przedstawionej do oceny jako wybitne osiągnięcie naukowe.

Około połowa wykazanych w dorobku zagranicznym artykułów to publikacje w materiałach pokonferencyjnych. Siedem spośród nich to artykuły opublikowane w pokonferencyjnych materiałach, będące efektem stałego uczestnictwa Habilitantki w cyklicznych, corocznych konferencjach Hradec Economic Day organizowanych przez Uniwersytet Hradec Kralove. W innych publikacjach pokonferencyjnych dominują artykuły publikowane przez komercyjnych wydawców materiałów pokonferencyjnych jak np. IOP (Institute of Physics) Conference Series czy EBES (Eurasian Business and Economics Society).

W zagranicznym dorobku publikacyjnym Kandydatki zwraca uwagę fakt, iż przytłaczająca większość publikacji to artykuły zamieszczone w płatnych czasopismach prowadzonych przez komercyjnych wydawców. Autorka ma w swym dorobku aż osiem artykułów opublikowanych w wydawnictwach już uznanych albo rozpatrywanych jako tzw. drapieżne przez międzynarodowe wykazy czasopism. Sześć z pośród tych publikacji zostało wydanych w czasopismach jednego tylko wydawnictwa MDPI, które jest wydawcą czasopism usuniętych z baz czasopism naukowych takich jak np. International Journal of Environmental Research and Public Health, w którym Kandydatka opublikowała dwa artykuły, i dla którego przygotowała również wykazane w dorobku recenzje wydawnicze. Habilitantka opublikowała także w 2012 roku artykuł poświęcony specjalnym strefom ekonomicznym w Polsce w czasopiśmie African Journal of Business Management, wydawanym w Nairobi, które zostało uznane przez Web Of Science za drapieżne i usunięte z baz cytowań. W zagranicznym dorobku dr Katarzyna Przybyła posiada także publikację w Journal of Healthcare Engineering wydawanym przez wydawnictwo Hindawi, które od wielu lat jest na listach wydawców weryfikowanych pod względem wiarygodności naukowej, i którego czasopisma jako jedne z pierwszych były usuwane z list cytowań i są nadal usuwane. Najnowsze opublikowane dane podają, że ponad 15% tytułów tego wydawnictwa zostało usuniętych z list WoS, a w tym wykazany Journal of Healthcare Engineering. Także Economic Research-Ekonomska Istrazivanja wydawane przez spółkę Routledge Journals, Taylor & Francis LTD, w którym Kandydatka ma publikację z 2019 roku znajduje się na liście czasopism zakwestionowanych jako naukowe i zostało usunięte z listy cytowań WoS.

Habilitantka posiada w swym dorobku 11 recenzji wykonanych dla czasopism. Dwie z nich to recenzje wykonane na rzecz polskich wydawców. Pozostałe 9 to recenzje dla czasopism międzynarodowych. Niestety wszystkie z nich zostały wykonane dla komercyjnych

wydawców, w tym 8 dla wydawnictwa MDPI i jedna dla European Journal of Management and Social Science, czasopisma które należy do komercyjnej spółki. Kandydatka wykonała cztery recenzje dla International Journal of Environmental Research and Public Health, które zostało usunięte z list cytowań. Pozostałe trzy recenzje wykonane zostały dla czasopisma Sustainability i dwie dla Economies należących do jednego wydawcy – MDPI.

Analiza przedstawionego do oceny dorobku nie daje podstaw do pozytywnej jego ceny jako dorobku uzasadniającego przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W zakresie publikacji, które ukazały się w krajowych wydawnictwach wyraźnie brakuje publikacji w uznanych czasopismach z dyscypliny, mających charakter i zasięg ogólnokrajowy i międzynarodowy, nie ograniczony jedynie do faktu, że artykuł został opublikowany w języku angielskim. Mimo uznania, że geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna jest syntetyzującą, ze swej natury interdyscyplinarną dziedziną badań, nieproporcjonalnie wysoki udział artykułów w czasopismach ekonomicznych, wydawanych przez uczelnie ekonomiczne w kraju, nie wzmacnia wniosku o uznanie liczącego się wkładu w rozwój dyscypliny.

Ocena dorobku opublikowanego w czasopismach zagranicznych również budzi zastrzeżenia. Niemal w całości dzieli się on na dwa typy publikacji: w materiałach pokonferencyjnych i w komercyjnych czasopismach, które ponadto należą do wydawców, których rzetelność naukowa jest od lat przedmiotem dyskusji w światowym środowisku naukowym. Uczelnie oraz fora naukowe od wielu już lat informowały i ostrzegały o niebezpieczeństwie publikacji w czasopismach, których wiarygodność naukowa jest kwestionowana. Pojedyncze sytuacje tego typu publikacji zdarzyły się bardzo wielu badaczom, często w dobrej wierze publikującym i wnoszącym wysokie opłaty za międzynarodową publikację. Jednak w przypadku Kandydatki niemal całość dorobku międzynarodowego, włączając w to recenzje, opublikowana została w tego typu wydawnictwach. Biografia publikacyjna Kandydatki nie jest zbalansowana i zróżnicowana, jak to ma miejsce wraz z dojrzwaniem naukowym habilitantów.

Problemem w ocenie dorobku publikowanego w komercyjnych wydawnictwach jest brak wiarygodnego i naukowo rzetelnego procesu recenzowania zgłaszanych do publikacji prac. Zatem ich jakość naukowa wymaga indywidualnej, niezależnej oceny. W przypadku Habilitantki brak wskazania wybranych publikacji, jako szczególnie wartościowych i znaczących w rozwoju dyscypliny, w której aplikuje o promocję naukową dodatkowo komplikuje sytuację. Kolejną trudnością jest fakt, że wykaz osiągnięć naukowych, stanowiących wkład w rozwój dyscypliny jest niejednorodny i wskazuje na silnie rozproszoną

i zróżnicowaną tematykę badawczą. Znaczną część dorobku Kandydatki stanowią na przykład publikacje poświęcone tematyce parków narodowych, a w tym problemom Karkonoskiego Parku Narodowego. Zainteresowania i dorobek w tym zakresie zapewne wynikają z pracy podjętej po studiach w Kolegium Karkonoskim Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej. Brakuje jednak komentarza na ile te prace są spójne z innymi zagadnieniami, które są przedmiotem prowadzonych przez Autorkę badań. Inny zakres tematyczny podejmowany w artykułach Kandydatki to prace poświęcone tematyce wsi i rozwoju obszarów wiejskich, w tym cenom transakcyjnym ziemi rolnej, do którego to wątku badawczego Autorka nie odnosi się omawiając w autoreferacie przebieg kariery naukowej. Habilitantka podejmuje również, jak zaznacza w rezultacie nawiązania współpracy z Uniwersytetem Górniczym w Sankt Petersburgu, tematykę wykorzystania technik ekstrapolacyjnych podstawowych danych terytorialnych w celu wyceny wartości terenu na potrzeby kadastru. Znaczny udział w dorobku stanowią publikacje dotyczące zagadnień ekonomicznych o zróżnicowanym profilu. Tematyka obejmuje m.in. badania specjalnych stref ekonomicznych, struktury funkcjonalnej i bazy ekonomicznej miast, rynków pracy. W zakresie tematyki publikacyjnej znajdują się też problemy europeizacji, mieszkalnictwa badane w kontekście potrzeb ludzi starych, funkcji turystycznej miast, poziomu życia w miastach. Kwestie wpływu zmian statusu administracyjnego miast na ich rozwój są tylko jednym z nurtów reprezentowanych w aktywności publikacyjnej. Brakuje w autoreferacie omówienia wkładu w te różnorodne nurty badawcze, prezentacji spajającego je wymiaru, czy też ewolucyjnej dywersyfikacji badań. Publikacje z zakresu wymienionych przykładowo tematów przeplatają się w ciągu całego sprawozdawanego okresu aktywności naukowej. Nie ma zaznaczonej chronologii bądź logicznego wynikania z poszczególnych etapów rozwoju naukowego zmian profilu badawczego. Brak omówienia powiązań, wzajemnego oddziaływania na siebie różnorodnej tematyki podejmowanych badań, nie daje podstaw do oceny całości dorobku jako wyniku konsekwentnego rozwoju i dojrzenia specjalizacji badawczej Habilitantki. Przeplatanie się różnorodnych wątków problemowych wskazuje, że Kandydatka nie rozstrzygnęła jeszcze na jakim polu badawczym chciałaby koncentrować swoją aktywność naukową.

Po dokonaniu analizy przedstawionego dorobku stwierdzam, że nie jest spełniony wymóg znacznego wkładu w rozwój geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej jako dyscypliny badawczej.

- **udział w projektach badawczych**

Kandydatka obecnie realizuje jedyny w dorobku naukowy projekt, którego jest członkiem. Jest to projekt należący do programu Marie Skłodowska-Curie Research i Innovation Staff Exchange, którego celem jest krótkoterminowa wymiana kadry naukowej służąca poszerzaniu wiedzy, wymianie doświadczeń i umiejętności, a w efekcie rozwojowi karier naukowych badaczy. Nie jest to zatem typowo badawczy projekt naukowy, nie mniej jak podaje w autoreferacie Habilitantka celem jego jest prowadzenie równoległych badań międzynarodowych nad oceną wpływu pandemii Covid-19 na europejskie gospodarki.

Kandydatka wskazała dofinansowanie publikacji z prorozwojowej rezerwy rektora macierzystego uniwersytetu jako drugą pozycję w dorobku projektowym. Trudno jest jednak uznać dofinansowanie publikacji za realizację projektu badawczego. Efektem tego dofinansowania było opublikowanie artykułu w czasopiśmie *Economic Research-Ekonomska Istrazivanja*, usuniętym z listy cytowań WoS, co zostało już wskazane w poprzednim punkcie recenzji.

W dotychczasowym dorobku Habilitantki brakuje aktywności w realizacji tak polskich jak i zagranicznych projektów naukowych. Fakt, iż kandydatka obecnie uczestniczy w pracach międzynarodowego projektu może wskazywać, że jej aktywność międzynarodowa wzrośnie i w nieodległej przyszłości osiągnie poziom satysfakcjonujący w ocenie dorobku stanowiącego podstawę do promocji naukowej na stopień doktora habilitowanego. Na obecnym etapie jest on zdecydowanie niewystarczający.

- **udział w konferencjach naukowych**

Habilitantka wykazała w dorobku czynny udział w 36 konferencjach; w tym w 26 krajowych i 10 konferencjach międzynarodowych. Ilościowo jest to satysfakcjonujący dorobek wykazujący, że średnio uczestniczyła 2 lub 3 konferencjach w roku.

Aktywność konferencyjna analogicznie jak publikacyjna skupiała się przede wszystkim na uczestnictwie w konferencjach o profilu ekonomicznym. Kandydatka uczestniczyła w 16 konferencjach organizowanych w rodzimym ośrodku, z tego 14 to konferencje organizowane przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Pozostałe konferencje krajowe to wydarzenia organizowane przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Opolski, Szczeciński i w Białymstoku. W międzynarodowym dorobku konferencyjnym dominują również konferencje ekonomiczne w Hradec Kralowe, organizowane w ramach cyklu Hradeckie Dni Ekonomiczne.

Pani dr Katarzyna Przybyła brała udział w organizacji pięciu konferencji z czego wszystkie były organizowane we Wrocławiu. Cztery spośród tych konferencji to wydarzenia

organizowane przez wrocławski oddział Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, w których pełniła funkcję członka komitetu organizacyjnego lub sekretarza.

W ramach aktywności naukowej Habilitantka uczestniczy w pracach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, w którym pełni funkcję członka Zarządu Oddziału Wrocławskiego. Ponadto jest członkiem towarzystwa Eurasian Business and Economic Society (EBES), które jest otwartym stowarzyszeniem skierowanym do praktyków i badaczy zajmujących się ekonomią, finansami oraz biznesem, liczącym aktualnie ponad trzy tysiące członków z 87 krajów.

W swej karierze naukowej Kandydatka odbyła w 2011 roku jeden kilkumiesięczny staż naukowo-badawczy w Karkonoskim Parku Narodowym w Vrchlabi w Czechach.

Biorąc pod uwagę zasięg i skalę międzynarodowej aktywności naukowej nie można uznać dotychczasowych osiągnięć Habilitantki za spełniające wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

5. Ocena dorobku dydaktycznego oraz popularyzatorskiego

Dorobek dydaktyczny Habilitantki nie budzi zastrzeżeń. W swej dotychczasowej działalności dydaktycznej wypromowała 96 dyplomantów w tym aż 29 magistrantów. Jej aktywność dydaktyczna wykracza poza Uniwersytet Przyrodniczy i obejmuje Kolegium Karkonoskie Państwowej Szkoły Zawodowej, w którym zaczynała pracę naukową, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu oraz Wyższą Szkołę Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu. Prowadzi też działalność dydaktyczną na potrzeby samorządowych szkoleń w regionie.

Wykazane w dorobku zaangażowanie w organizację Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej niewątpliwie służy popularyzacji nauk ekonomicznych wśród młodzieży licealnej.

Habilitantka aktywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Od 2015 roku pełni funkcję społecznego doradcy Burmistrza Miasta i Gminy Wleń ds. społeczno-ekonomicznych. Współpraca ta objęła m.in. udział w pracach zespołu przygotowującego strategię rozwoju miasta i gminy Wleń. Zacieśniła i sformalizowała w postaci umowy współpracę między Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu a miastem i gminą Wleń.

Aktywność dydaktyczna i popularyzatorska, a także zaangażowanie we współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym Habilitantki jest wysokie i zasługuje na pozytywną ocenę. Należy jednak zauważyć, że również ta forma aktywności dotyczy w znacznej mierze obszaru nauk ekonomicznych.

6. Podsumowanie oceny i wniosek końcowy

W podsumowaniu oceny osiągnięć naukowych dr Katarzyny Przybyły, stwierdzam, że monografia wskazana jako główne osiągnięcie naukowe jest interesującą pracą z zakresu analiz statystycznych, nie spełnia jednak warunku wniesienia znacznego wkładu w rozwój geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej jako dyscypliny badawczej.

Pozostały dorobek publikacyjny ze względu na specyfikę doboru wydawnictw, dominację zagadnień i czasopism ekonomicznych również nie daje wystarczających podstaw do pozytywnej oceny jego jakości w kontekście wymagań stawianych osiągnięciom stanowiącym podstawę promocji naukowej na stopień doktora habilitowanego.

Oceniam, że dotychczasowa aktywność międzynarodowa Habilitantki jest niewielka. Brakuje w dorobku zrealizowanych projektów naukowych zarówno międzynarodowych jak i krajowych.

Na pozytywną ocenę zasługuje działalność dydaktyczna, popularyzatorska oraz współpraca Habilitantki z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Należy podkreślić, że różne formy dotychczasowej aktywności naukowej Habilitantki znacznie silniej wpisują się w dorobek nauk ekonomicznych niż dyscypliny, w której Kandydatka ubiega się o promocję.

Biorąc pod uwagę wskazane elementy składowe oceny stwierdzam, że dorobek Pani dr Katarzyny Przybyły na obecnym etapie rozwoju naukowego nie spełnia wymagań w zakresie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk Społecznych, w dyscyplinie Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna w myśl ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z późniejszymi zmianami.

Gdańsk, 19 października 2023 r.